

[Hans Hansen.]

Der er to store Hovedlinier i dansk Politik. Den ene Hovedlinie har egentlig sit Udspring i Merkantilismen, og den fortsætter med Statsindustrier og Toldbeskyttelse, og den kan føres videre i Socialismens Organisationstvang og offentlig Humanisme, der alt sammen er Følger af, at Befolkningen ikke kan klare sig selv. Hvis man yderligere vil videreføre den, ja, saa kan det ske i Kommunismens Idé: Underkendelsen af den personlige Frihed, hvis hele Særkende er Magt. Den anden Hovedlinie er Videreførelse af Landboreformerne af 1788. Det er egentlig mærkeligt, som Historien gentager sig. Da man i 1788 gik ind for Landboreformerne og for Hartkornsaansættelsen, hvad var det saa andet end det samme, som Retsforbundet gaar ind for i Dag? Retsforbundet gaar ind for Grundskylden og gaar ind for Frigørelse af Erhvervslivet. Der er vist ingen, der kan være i Tvivl om, at det, Reventlow, Colbjørnsen og A. P. Bernstorff pegede paa, var Hartkornsskatterne — det vil sige Grundskylden i den Forstand og den Form, som man den Gang opfattede den — og Bondestandens Frigørelse gennem Landboreformerne. Historien gentager sig! Men man kan føre denne Linie videre i Liberalismens Idé, i Demokratiets Rejsning, som den fandt Sted ved det forenede Venstres Program i 1872 — det var en Videreførelse af det, der var sket i 1788 og i 1849 ved den første fri Forfatning —, i Liberalismens Idé om Laugstvangens Ophævelse og Frihandel; og vi kan føre den videre i Grundskylden, i Anerkendelsen af den personlige Frihed, som til syvende og sidst fører os ind i det, som vi betegner som Retsstaten. Der bliver undertiden sagt: Hvornaar bliver dette ført ud i Livet? Jeg vil gerne have Lov til at sige, at dette Spørgsmaal, hvilken Linie der skal være fremherskende i dansk Politik, det beror ikke paa, hvordan Politikerne i denne Sal modtager disse Tanker, men paa, hvordan Befolkningen stiller sig, og hvor stærkt den stiller sine Krav; derpaa har vi netop et Eksempel i den nye Tid, idet Socialdemokratiet til Trods for, at det ikke havde Magten i vort Land, alligevel kunde faa Venstre til efterhaanden at føre Socialdemokratiets Krav ud i Livet. Men det forekommer mig, at der er noget tragisk i dansk Politik. Da Demokratiet i 1901 sejrede over Forrettigheder og Privilegier, og det blev anerkendt, at Befolkningen i Kraft af sit Flertal skulde raade i de offentlige Anliggender, og da Venstre i 1901 kom til Magten og deres

første betydelige Gerning var det Skridt, jeg omtalte, ja, da havde Venstre egentlig tabt med det samme.

I Forbindelse med den højtærede Handelsministers Tale forleden Dag og foranlediget ved det ærede Medlem Hr. Christmas Møllers Spørgsmaal om, hvorvidt den højtærede Regering vil en positiv Toldpolitik eller ikke, vil jeg gerne stille det Spørgsmaal: Vil den højtærede Regering en positiv Frihandelspolitik i Henhold til den højtærede Regerings Program og Partiets Program, eller vil den det ikke? Ser vi paa, hvordan Historien viser os, at Venstre har tabt, fordi de kom ind paa et Sidespor og underkendte Ligeretten overfor Jorden, og saa ser paa, hvordan Stillingen i Øjeblikket tegner sig for dansk Politik i Fremtiden, saa forekommer det mig, at det beror paa, om det ærede socialdemokratiske Parti ikke ogsaa har tabt i samme Øjeblik, det er kommet til Magten; det beror paa, om de vil føre deres eget Program ud i Livet. Der er ingen, der kan kræve mere af et Parti end Opfyldelsen af dets Program, men det har man ogsaa Lov at kræve. Man har Lov at kræve af et Parti, at det enten arbejder paa at føre sit Program ud i Livet eller redelig sletter det Punkt, man ikke ønsker at gennemføre, og det gælder her i denne Forbindelse i højeste Grad Frihandelsprincippet.

Jeg tror, at Retsforbundets Fremtid beror paa, om det vil faa en saadan Tilslutning ude i Folket, at det kan stille Krav saa stærke, at man ikke kan sidde dem overhørig, paa samme Maade som Socialdemokratiet stillede Krav overfor det store Venstreparti, og der har det socialdemokratiske Parti lært os, hvordan vi skal bære os ad. Paa denne Tilslutning i Befolkningen beror det, om vi kan faa en Grundskyldslovgivning, og denne Grundskyldslovgivning vil efterhaanden føre os ind i Forhold, som muliggør, at Statens Omraade kan indskrænkes og indsnævres til de fælles Formaal, som Fællesskabet til enhver Tid har at røgte og varetage, og til hvis Løsning der er rigelig Dækning i de Værdier, som Fællesskabet har skabt. Det beror, som sagt, paa, om Befolkningen vil stille det Krav udefra, saa kommer Politikerne og fører det ud i Livet, og saa hjælper det med andre Ord paa Forstaaelsen af disse nye Tanker.

Johannes Hansen: Da vi er forholdsvis langt henne paa Aftenen, og da jeg gaar ud fra, at ærede Medlemmer ønsker snart at blive færdige, skal jeg fatte mig i ret stor